

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

Capvt XXXII. An, & quibus, & quo pœnitentiæ fructu, Deus hominum
quorundam peccata, absque eorum infamia manifestet, ad clementiam
suam manifestandam?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

Ag. 13. 8.

Matth. 23. 33.

hæc quidem Petrus dicebat; Paulus autem ad Elymam alterum magum, *O plene, inquebat, omni dolo, omni fallacia, fili diaboli, inimice omnis iustitia, non desinis subuere vias Domini rectas?* Multi eiusmodi sunt, qui *ex patre diabolo vias Domini rectas subuertunt, pleni dolo, pleni fallacia, digni ignominia.* Quamquam Deus non omnes dignos ignominia, in ignominiam manifestat peccatores. Quem in finem aliquot exempla apponam, à me præconione recensita, & sitienter excepta.

CAPVT XXXII.

An, & quibus, & quo pœnitentia fructu, Deus hominum quorundam peccata, absque eorum infamia, manifestet, ad clementiam suam manifestandam?

I.

Vllum esse hominem arbitror, qui non auidè cuperet scire, quàm diu tandem Germaniam, ac totam partem Europam bellis sit afflicturus? quando pacem, pro qua oramus, redditurus? quid circa hunc, aut illum Principem, circa hanc & illam Remp. circa se ipsum sit futurum? Sed hæc omnia pendent à Deo, qui solus est scrutator cordium, & cognitor futurorum. *Quis consiliarius eius fuit? Numquid cognoscitur in tenebris mirabilia tua, & iustitia tua, in terra oblivionis?* ait Psalmista. Ecclesiastes autem: *Et intellexi, quòd omnium operum Dei nullam possit homo inuenire rationem eorum, qua sunt sub sole: & quanto plus laborauerit ad quærendum, tanto minus inueniat: etiamsi dixerit sapiens se nosse, non poterit reperire.* Hinc falluntur & fallunt toties Astrologi & fastorum conditores, qui iam per aliquot annos, vanissimis vaticinationibus pacem, mortem Principum, & nescio quæ prædixerunt. *Euanuerunt in cogitationibus suis, & obscuratum est inspiens cor eorum; dicentes enim se esse sapientes, stulti facti sunt;* & dum diuini sibi aliquid arrogant isti diuinatores, ad artes diabolicas delabuntur. *Quàm magnificata sunt opera tua, Domine, ait Rex, Nimis profunda factæ sunt cogitationes tuæ. Vir inspiens non cognoscet, & stultus non intelliget hæc.* De aliorum autem arcana, de quæ conscientijs iudicare & pronuntiare vsq; adeò temerarium est, vt nemo etiam de se ipso sit certus. *Nihil mihi conscius sum, sed*

Rom. 11. 34.

Psal. 87. 13.

Eccl. 8. 17.

Rom. 1. 21.

Psal. 91. 6.

1. Cor. 4. 4.

non in hoc iustificatus sum, ait Apostolus. Et Ecclesiastes: Sunt iusti atque sapientes, & opera eorum in manu Dei: & tamen nescit homo, utrum amore an odio dignus sit: sed omnia in futurum servantur incerta, eò quòd uniuersa aequè eueniant iusto & impio, bono & malo, mundo & immundo, immolanti victimas, & sacrificia contemneri. Sicut bonus, sic & peccator: ut periurus, ita & ille qui verum deierat.

Ita sanè est, nemo scire potest, quid alter cogitet, aut in peccatore clausum gerat. Quanto autem minùs quis scire potest ea, quæ sibi Deus seruauit, aut in consilio suo statuit? Nihilominus sicut Princeps nonnumquam fido sibi homini secreta animi sui pandit, ita & Deus subinde amicis suis futura occultaque reuelauit. Quàm multis antè annis Noè diluuium prædixit? Quàm clarè Abrahamo patefecit interitum Sodomitarum? Num celare poterit Abraham, qua gesturus sum? ait. Quàm disertè Elifæus dixit ad Giezi: Unde uenis Giezi? Nonne cor meum in presenti erat, quando reuersus est homo de curru suo in occursum tui? Quàm seuerè Petrus sacrilegum manifestauit illis uerbis: Anania cur tentauit satanas cor tuum mentiri te Spiritui sancto, & fraudare de pretio agri? Prophetis & Patriarchis in veteri testamento, Apostolis & Sanctis in nouo testamento, quot futura Deus, quàm occultas res non aperuit? Nimirum sciebat eos non curiositate gauisuros, aut triumphaturos uanitate, sed scientia illa reuerenter, atque ad hominum utilitatem vsuros. Confiteor tibi, Pater, Domine cali & terra, quia abscondisti hæc à sapientibus & prudentibus, & reuelasti ea paruulis, ait Seruator. Talem paruulum, cui Deus multa reuelauit, non superbè ea iactanti, sed ostendenti, cum simplicibus esse sermocationem eius, adducam, ut ab eo discamus, quo pacto bellum sit finiendum, & pax impetranda, orando potiùs, quàm dimicando: maior enim spes est in uotis, quàm in armis.

Tempore Constantini Imperatoris habuit S. Antonius Magnus discipulum, in Thebaide, Paulum nomine, qui ob animi sinceritatem & candidos mores, Paulus Simplex fuit appellatus. De quo Græci in Menologio, & Cardinalis Cæsar Baronius, in Martyrologio die 7. Martij, Abbas autem Anhusanus die 20. Iulij, meminerunt, & in uitis Patrum p. 1. plura referuntur. Hic Paulus Simplex, post diuturnam vitam asceticam, post ieiunia grauis-

Eccl. 9. 6.

II.

Gen. 6. 13.
Gen. 18. 17.
4. Reg. 5. 25.

Act. 5. 3.

Matth. 11. 25.

Prou. 3. 32.

III.

Abbas Anhusanus. part. 2. Stemmatio

Christi die
20. Iulij ex
lib. doctr.
PP. num. 15.

Martin. Del-
rio. Com-
ment. in Me-
deam. v. 233.
& lib. 1. Disq.
cap. 3. q. 4.

lima, post assiduas orationes, vigiliis, corporis asperitates, sub S. Antonio Magno, ita profecit, vt *Angelis & hominibus spectaculum*, & velut continuum quoddam miraculum esset. Est in Hispania quoddam genus hominum, quod *Zaburis* vocant, *Lycæorum* ut diceret. Nam ex hac gente fuit Anno 1575. Madriti puer, qui totius familiæ ritu in penitis terræ visceribus abdita, venarum, metallorum thesauros, sub sarcophagis sita cadavera, potuit videre; immò & quid quisque comedisset, clarè in stomacho viuentium aspiciebat. Sed isto vel coniecturis id, vel demonis arte assequerentur. *Paulo Simplici* Deus eam gratiam diuinitus dedit, vt cuiusque obuij cor, & conscientiam, æquè ac vultum, dignosceret. Indicta erat aliquando vel festi, vel alterius necessitatis causa publica oratio, ad quam cum magna vndique multitudo Christianorum confluere, sedit ille ad limen templi, vt videret, quo quisque animo, aut qua conscientia præditus templum adiret? Hic rem audite mirandam. Plerosque videbat vultu radiante, iubarque maius aut minus, prout cuiusque precandi ardor maior, minorue erat, stellæ instar, diffundente. Quin & Angelum custodem vniuseuiusque hilari ac iucunda facie comitantem cernebat. Inter mediam autem turmam, vnum conspiciebat, vulgò dignum fortasse, in quem, ob vestium splendorem, ac officij, generisque dignitatem, ceteri omnes oculos conijcerent, digitoque, velut Hesperum, ostenderent. Sed o quàm alij sunt oculi diuini ab humanis? Vestis potest homines fallere, *Deus* autem *eorum intruetur*, & talem vnumquemque videt, qualis est, non qualis apparet. Quo pacto & *Paulus Simplex* huac conspexit in templum ingredientem, Deo illi virtutem largiente interiora eius intuendi. Itaque alij aspiciebant illum candida fronte, roseis genis, pendulis capillis acu crispatis, compta barba, cristato pileo, pallio purpurato, veste simbriata, ocreis candidis, chirotheculis odoratis, & sine dubio, magno famulorum comitatu pomposum, cui ceteri de via cedebant, pileum deponebant, genua flectebant, & quem non pauci felicem beatumque prædicabant. Talis erat ille in oculis vulgi. At qualis in conspectu Dei esset, videbat *Paulus Simplex*. Non enim perinde huius illi facies exsplendescere, vt ceterorum, videbatur, sed vultu totus ater ceterisque omnibus membris

bris niger & squallidus Maurum referebat. Circa illum fremebant ouantes cacodæmonum cateruæ, catenis vinctum tenentes, quorum vnus ceteris immanior, illum capistro per nares traiecto frænabat, atque in templum more inmenti, agebat. Ceterum Angelus custos illius, non eum, vt reliquos, læto vultu, ponè comitabatur, sed longo interuallo, decussatis in crucis formam Brachijs, oculisque in cælum tendentibus gemebundo similis sequebatur.

O fallax munde, quoties ipse falleris? quàm longè alia iudicia sunt Numinis, & alia hominis! Isti quos populus metuit, quos palpat, quos pænè adorat, quantis sæpe vinculis constricti circumducuntur? Quàm grauitè decipiunt aspicientes? immò quàm se ipsos crudeliter decipiunt? Eant; ansati, gladiati, purpurati incedant, & hominibus gloriosi videantur; longè tamen alij sunt in conspectu Angeli sui, in oculis Sanctorum, ante Dei tribunal. Nempe tales, qualem Ioannes vidit, qui vidit *mulierem* Act. 17.34 *sedentem super bestiam coccineam, plenam nominibus blasphemia, habentem capita septem, & cornua decem, dum septem peccatis capitalibus se contra Deum erigit, & decem illius præcepta arietat. Talis anima est mulier quæ erat circumdata purpura & coccino, & inaurata auro, & lapide pretioso, & margaritis, habens poculum aureum in manu sua plenum abominatione, & immunditia fornicationis eius. Talem Deus Ioanni, talem Paulo Simplici, tales quotidie Angelis ostendit peccatores. Ab alijs quidem scelera illorum possunt nesciri, à Deo occultari non possunt, qui est vbique, in quo ipsi viuunt, mouentur, & sunt. Homines in facie, Deus videt in corde. Nihil eum latet, nulla creatura est in oculis eius inuisibilis. Omnia nuda & aperta sunt oculis eius. Non videt te pater tuus, non videt magister, non superior, non magistratus tuus, qui si te videret, non peccares: at videt te Creator, videt Redemptor, videt te Angelus, videt te tota curia cælestis, vident illi qui te, coram toto mundo, iudicabunt, & peccare audes? & non erubescis? Quin vel coram Confessario, vno, homine, peccatore, qui nihil audet vulgare, erubescis confiteri sceditates tuas; at facere fœda, vidente Angelo custode & ingemiscente; mancipare te diabolo, mille catenas injicienti, tibi nullus est pudor? Quia homines nesciunt,*

ciunt, putas nescire & Deum? qui videt tuas cogitationes, non videt tuas operationes? qui scit quid velis, nesciet, quid facias? Quò ibis, miser, ut eum lateas? In Italiam, in Galliam, trans Alpes ibis, nescient tui parentes, quid facias; at sciet Deus, etiam ad extremos usque Indos proficiscaris. Nulla te larua teget, nulla nox absconder, nullus occultabit Angulus. Quære cum Adamo latebras, non te abscondes Deo, sed Deum tibi; & culpam duplicabis, more puerorum, qui sæpe plagas evitarent, si culpam faterentur, ac veritatem dicerent; quia verò delicta sua mendacis volunt purgare, & propter delicta, & propter mendacia puniuntur. Fuit, qui uxorem suam repudiaret eam solam ob causam, quia foras proditura se comibat, & mutuò acceptis vestibus volebat alijs placere, domi autem in scissili tunica aut pellibus fuliginibus, in concinnis crinibus, Canidiæ instar, incedebat. Tales sunt multi mortales domi, & in conscientia sua, & coram Deo ac Divis, sordidi, maculati, contaminati, qui mundo se expoliant. O si nunc adesset *Paulus Simplex*, & homines observeret ad templum confluentes? quantum videret eorum discrimen? Quod ille vidit, nos possumus, non debemus imaginari.

V.

Cur enim Divina bonitas non omnibus, sed tantum sanctis, & quidem paucis, ita oculos aperuit, sicut aperuit *Paulo simplici*? Quia plurimi despicerent eiusmodi peccatores, eosque execrarentur, & si possent, discerperent. At Sancti non vindicte, sed misericordiæ oculis aspiciunt eiusmodi vulneratos. Agnoscunt enim, in quantis miseris sint constituti. Siquidem & *Paulus simplex*, postquam calamitosum illum hominem, velut in triumpho, à Tartareis Spiritibus, vidit ductum, coepit cum eiulatu lamentabili totus in lachrymas effundi, & identidem pectus palmis plangere. Et quia de sanctitate certa notus erat omnibus, circumstetit eum mortalium multiudo, tanti luctus tantæque lamentationis causam scire cupientium. Metuebant enim, ne vir sanctus, Deo reuelante, aliquid vidisset, quod in omnibus ad templum euntibus, reprehensione dignum esset, orationesque eorum ingratas efficeret; idque, eò magis, quòd ab eo multis precibus impetrare non possent, ut cum ceteris etiam ipse oraturus in Ecclesiam intraret. Quali cogitatione utinam etiam unusquisque nostrum se examinet,

naret, quoribus ad diuina officia est accessurus. Dolemas durare bella, sentimus difficultates, timemus pericula, instituimus orationes, & non cogitamus quales ipsi simus, qui sumus oraturi. Eodem ore petimus à Deo nobis pacem dare, & bellum eidem indicimus. Quo pacto enim illa lingua in templo Deum flecter, quæ illum paulo prius, ante templum blasphemauit? Ita homines illi non sine causa solliciti fuerunt, ne inidonei ad orationem accederent. Inimicus ab inimico nihil potest fidenter, nisi veniam rogare.

Iussi igitur illi in templum ingressi sunt ad Missam audientem, *S. Paulo simplici* præ foribus templi relicto, ac indefinenter plorante, ob miseri illius viri lachrymabilem statum, & tot catenas, quibus erat illigatus. Officijs diuinis, intra breue tempus, finitis, populoq; è templo regrediente, *Paulum* denuo singulos obseruauit, præcipuè verò attendit ad illum, quem prius viderat freno vinculisq; constrictum in ædem sacram introduci. Sed hinc nouum se se illius oculis spectaculum obtulit. Vix enim potuit illum virum amplius agnoscere, quasi repente alium factum. Sed diuina rursus lux illi, qualis iam esset, derexit. Non enim iam Æthiops videbatur, neque nigra in toto illius corpore macula, apparebat, sed in contrarium, omnia erant candida & mirificè lucebant. Neque iam cacodæmonum caterua stipabat, aut vinculis ligatum tenebat, neque nares perforatus ducebatur; sed maligni spiritus, cum multis diruptarum catenarum fragmentis tristes, & caput vncis ynguibus scalpentes, multis demum passibus ab illo repulsi sequebantur. Ad latus autem illius iam bonus Angelus lætitijs & exultatione plenus adambulabat, & sublatis subinde in cælum manibus Deo gratias dicere videbatur. Quàm verè tunc cani potuit: *Hæc mutatio dextera Excelsi!* item: *Si fuerint peccata vestra vt coccinum, quasi nix dealbabuntur: & si fuerint rubra, quasi vermiculus, velut lana alba erant.* Deniq; apparuit gaudium Angelorum, quod habent etiam *super vno peccatore penitentiam agente.*

Paulus simplex certè, aspecta hæc viri tam subita, tamq; magna mutatione, præ gaudio exiliit, & tamquam sui oblitus, altissima lætitiæ voce exclamare, & Deum laudare cœpit dicens: *O in-*

Aaa 3 *effabilem*

VI.

Psal. 76. 11.
Ira. 1. 18.

Luc. 15. 7. & 10.

VII.

374 Cap. XXXII. Pauli Simplicis visio, & peccatoris utilis manifestatio,
 effabilem Dei bonitatem & misericordiam! ô immensas Dei omnipoten-
 tis miserationes! Stetit isthæc inusitata vociferatio totam excen-
 tum multitudinem, quæ & Paulum sæpius eadem clamantem atq[ue]
 in templum currentem è vestigio est secuta, viro quoque illo, quid
 circa se factum esset nesciente, cum turba in templum regresso.
 Confertum erat iam templum, cum Paulus, supremo altaris gra-
 du conscenso, in hunc modum, voce contentissima, cœpit pro-
 cerniari. *Venite, & videte opera Domini, quàm mirabilia & terribilia
 sint; Venite, & videte illum, qui vult omnes homines saluos fieri, &
 venire ad agnitionem veritatis. Venite, adoremus, & procidamus an-
 te Deum, & dicamus, quoniam potens est peccata remittere.* Ad hoc
 exordium facta est ingens attentio, & compressio populi, dum
 voluit quisque proximus esse dicenti. Quiete silentioque dato,
 ordine recensuit, quid ingredientibus & egredientibus illis in do-
 mum sacram, sibi Deus reuelârit. His narratis, digito virum de-
 signauit, cuius tam admirandam mutationem vidisset, obtesta-
 tusque illum est vt, ad Dei gloriam, & totius populi utilitatem,
 causam tantæ mutationis manifestaret.

Pfal. 45. 9.
 Pfal. 138. 14.
 Pfal. 65. 3.
 Pfal. 94.

VIII.

Pfal. 37. 6.

Hic ille partim oratione Pauli, partim interno Spiritus im-
 pulsus incensus & commotus, attonitis omnibus, hæc palam rece-
 ssit: *Peccator ego sum, heu miserrimus ego sum peccator! Nec pec-
 cator tantum, sed diu, pro dolor, in peccatis hæsî. Pntruerunt & cor-
 rupta sunt cicatrices mee, a facie insipientia mea. In luxuria vixi, de
 impuris rebus audire, musica fuit mea; de spurcitijs loqui hymni mei;
 seduci & seducere, mihi perinde fuit; & quid multis aures vestras con-
 taminabo? quasi equus ad omnes feminas adhinnebam, neque secus ad
 templum ipsum festinaui, ac si frano ductus ab insidente calcaribus tra-
 gerer. Neque mens mea fuit, in templo orare, more ceterorum: sed
 illuc properaui, non secus ac ad locum chorearum, vt puellarum & ve-
 liquarum feminarum formas & vultus contemplerer. Hinc non, qui
 mihi debebantur, prima subsellia, sed media, vel odea, vel etiam postre-
 ma occupauî, unde scilicet prospectum, ad muliebrem sexum è regione
 stantem, habiturum me commodiorem arbitrabar. Et talis quidem
 fui etiam hodie, quando hoc templum subiui. Sed, ô Dei infinitam bo-
 nitatem! talis è templo non exiui. Qui enim fulmine, & morte, &
 igne aeterno dignus eram, ecce audini cantari verba Isaie Propheta, im-*

Isa. l. 16.

mò ipsius Dei: Lauamini, mundi estote, auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis: quiescite agere peruersè, discite bene facere: quarite iudicium; subuenite oppresso, iudicate pupillo; defendite viduam. Et venite, & arguite me, dicit Dominus: si fuerint peccata vestra ut coccinum, quasi nix dealbabitur &c. Hac voce ego impurissimus mortalium ita percussus sum, ut magno cum animi mei dolore, ac poenitentia, in conscientia mea, ad Deum clamauerim: Tu es Deus, qui in terram venisti ad liberandos peccatores; & qui hoc quoq;, quod nunc lectum est, per Prophetam tuum promissisti; imple igitur hoc opere in me gratia tua, indignissimo peccatore. Ex hoc enim temporis momento promitto voueoq; tibi, me mala illa non amplius patraturum, quibus ex animi mei sententia renuntio, tibi mundo corde & corpore seruiturus; Hoc igitur die atque hac hora, ò mi Deus, suscipe petitionem precesq; meas. Tali animo propositoq; vita mea emendanda è templo exiui. Hæc ubi dixit, ab omni vndique populo ad Deum est, vnanimi magna que voce, conclamatura: O Deus, quam magnificata sunt opera tua! omnia in bonitate fecisti, misericordia tua plena est terra.

Psal 31. 6.

IX.

Vtinam & nos omnes, qui ad orandum conuenimus, sic possemus exclamare! Non dubito enim, si Paulus simplex hic esset, eum visurum alios quidem ardentè & lucentes, & lætum Angelum secum habentes; alios autem vndique contaminatos, quos plures dæmones catenis vinctos trahunt, & ducunt quocumque volunt: qui si Spiritum S. ipsum contristant, cur luctu Angelum suum non afficiant à se longè remotum? Quibus hos non lachrymis prosequi par est, cum S. Paulo Simplicio? cum & ipsi sint calamitosi, & illorum peccata in Ecclesiam excitent tot calamitates? Quas cum deberent tollere, solent multiplicare. Quid enim hi precibus suis impetrent? Bias Philosophus videns impium, in sua nauis, inter maris procellas orantem, iussit eum cessare; ne si Iupiter audiret, illum inibi esse, sæuiorem immitteret tempestatem. Quid, ò impure, tu tua te oratione speras à Deo impetraturum? qui cum oras, illa linguâ yteris, quâ paulò priùs abominanda es locutus; quâ Deum blasphemasti? quâ fratris tui animam occidisti? illud os aperis, quo heri osculatus es meretricem? Illas manus ad cælum tendis, quibus contra Deum, contra honestatem, contra naturam, contra te ipsum peccasti? Sanctus est Deus, sanctus

ctis

ctis manibus est colendus. Verum hoc exemplo moueor, vt neque peccatores quidem hinc arceam, sed inuicem, vt nullum templi officium, nullam exhortationem prætermittant. Et, quamuis alio sine præsentiam suam contaminent, quamuis dicant: Veni frater, audiamus aliquid curiosi, tamen potest illis contingere, quod contigit huic peccatori, vt vno verbo, vna sententia percussus audiant, quod tota vita non possint obliuisci. Multi cum Publicano templum adierunt peccatores, & recesserunt iustificati, digni pace & diuina benedictione. Ad hoc ego, cum Paulo Simplicio, Deum irritantes non cessabo deplorare, & ad ploratum adducere. Ad hoc ipse Deus immittit calamitates, vt cum filio prodigo inopia inediaque coacti ad Patrem reuertantur. Ita & pueruli longius euagati, qui blanditijs reuocantem matrem spernunt, territi aut offensi illico ad maternum gremium recurrunt. Nemo putet hoc animo à me fieri inimico, si crimina detegam, si vlcera tangam, si tacerem, inimicus essem, sicut, si vulnus lethale tibi inflicton, scias chirurgo non indicarem. Deus bone! barbarum censetur, si quis amico agrotanti non succurrit, si seipsum & dissimulat medicinam. Quid erit, si alterum conspiciam, in omni flagitio volutari, Catenis Acherunticis ligari, & iam, velut reum, ad supplicium æternum duci, eiusque peccatis toti patriæ exitium parari, & non succurram? non clamem, ne & ipse aliquando clamare debeat: *Va mihi, quia taceo?* Non tacuit *Paulus simplex*, lachrymis clamauit, clamauit verbis, & totum populum ad diuinas laudes excitauit. Quin & hodie per hoc exemplum clamat: *Lauamini, manus estote, auferite malum cogitationum vestrarum, &c.* Pessimum autem malum cogitationum est, iudicium temerarium, de quo alterum exemplum accipitote.

